

OCENA PROGRAMU NAUCZANIA POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ

Nazwa programu: PROGRAM NAUCZANIA JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Typ szkoły: liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum

Etap nauki: IV etap edukacyjny

Poziom: IV.1

Autorki programu: Maria Kłos, Anna Sikorzyńska, Barbara Czarnecka-Cicha

Wydany przez: Pearson Longman

Opis sposobu realizacji celów kształcenia i zadań edukacyjnych programu ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego

Program nauczania odnosi się do wszystkich wymagań edukacyjnych opisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla poziomu IV.1, tj. dla uczniów kontynuujących naukę języka angielskiego na podbudowie wymagań poziomu III.0 w części dla poziomu podstawowego oraz na podbudowie wymagań III.1 w części dla poziomu rozszerzonego. Program trafnie i wyczerpująco rozwija zarówno cele kształcenia jak i treści nauczania oraz wskazuje sposoby ich realizacji. Główny nacisk kładziony jest na umiejętności wykorzystania środków językowych, których znajomość zakłada podstawa programowa. Dotyczy to recepcji, produkcji, interakcji i mediacji opisanych w podstawie programowej jako rozumienie, tworzenie, przetwarzanie i reagowanie na wypowiedzi. Program zakłada też efektywność nauczania języka angielskiego zgodnie z poziomami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia językowego – B1 – zakres podstawowy i B2 – zakres rozszerzony. Daje to możliwość realizacji jednego z ważniejszych założeń podstawy programowej, tj. kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie oraz poszanowanie dla innych kultur i tradycji. Postawy takie wzmacniane są w programie propozycjami wykorzystania na zajęciach różnorodnych źródeł informacji, nowoczesnych technologii oraz obcojęzycznych zasobów audiowizualnych. Ponadto rozwinięte w programie treści nauczania zawierające różnorodną tematykę, gwarantują odniesienia do zadań szkoły w zakresie jej działalności dydaktycznej i wychowawczej. Cenną cechą programu jest nie tylko opis nauczania języka ale także procesu efektywnego uczenia się poprzez wprowadzanie optymalnej autonomii ucznia na zajęciach oraz wskazania do osiągania sukcesów przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Opis szczegółowych celów kształcenia i wychowania zawartych w programie

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania są zgodne z zapisami podstawy programowej dla IV etapu edukacyjnego i obejmują wszystkie umiejętności zapewniające uczniom sprawne komunikowanie się w mowie i piśmie w języku obcym. Jednym z ważniejszych celów kształcenia jest dostosowanie zajęć do poziomu przygotowania ucznia, które uzyskał na wcześniejszych etapach edukacyjnych. Osiągnięcie celów wychowawczych, choć nie opisane szczegółowo w programie, wydaje się być naturalne poprzez dobraną odpowiednio tematykę i metody nauczania, wzmacniające u uczniów tolerancję i otwartość na inne kultury, przyjmowanie odpowiedzialności za naukę, skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentacja własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi, efektywne współdziałanie w zespole, rozwijanie osobistych zainteresowań, m.in. poprzez pracę proponowaną metodą projektu czy też zajęć międzyklasowych.

Opis zgodności treści programu z podstawą programową

Treści zawarte w programie są zgodne z podstawą programową, choć ogólne założenia podstawy dają możliwość dość dowolnego doboru treści szczegółowych, co też arbitralnie i trafnie zrobiły Autorki programu. Poza rozpisaniem poziomów wymagań dla poszczególnych umiejętności Autorki doprecyzowały treści podstawy w kontekście języka angielskiego, tabelarycznie porządkując tematykę wprowadzanego słownictwa, funkcji i sytuacji językowych oraz proponując listę struktur gramatycznych w obrębie wszystkich części mowy.

Opis osiągania celów kształcenia i wychowania z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów oraz warunków dydaktycznych

Program zakłada osiągnięcie celów kształcenia i wychowania będące odpowiedzialnością zarówno osób kierujących procesem uczenia się jak i samych uczących się. Wskazuje przy tym na metody pracy z uczniem zapewniające przede wszystkim umiejętne i skuteczne komunikowanie się oraz na techniki nauczania i uczenia się dostosowane do indywidualnych potrzeb i zainteresowań uczniów. Mimo sugerowanego przez Autorki programu nauczania w grupach o podobnym poziomie znajomości języka, rzeczywistość szkolna wymaga od nauczycieli radzenia sobie z niejednorodnym zespołem uczniów. Stąd proponowany eklektyzm oraz wskazówki do rozwijania motywacji i autonomii, a także pomagania uczniom dysfunkcyjnym w osiągnięciu założonych celów.

Opis założonych osiągnięć ucznia

Podstawa programowa przewiduje optymalny, ale minimalny poziom wymagań ogólnych i szczegółowych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Program zaś opisuje treści nauczania i umiejętności umożliwiające osiągnięcie wyższych kompetencji językowych, co daje nauczycielowi możliwość elastycznego podejścia do zakładanych osiągnięć uczniów.

W przypadku programu nauczania ogólnego, uwzględniającego dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu MENiS z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.) – opis założonych osiągnięć ucznia z uwzględnieniem standardów wymagań będących podstawą do przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów, określonych w przepisach rozporządzenia MEN z dnia 10 sierpnia 2001r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz.U.Nr 92, poz.1020, z późn. zm.)

Nie dotyczy.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Autorki programu zwracają uwagę na współdziałanie nauczyciela i ucznia w procesie oceniania. Szczególną rolę przypisują systematyczności i rzetelności informacji zwrotnej o rezultatach pracy ucznia, opartej na akceptowanych przez obie strony zasadach. Autorki proponują hierarchiczny układ poziomów wymagań dla uczniów - od poziomu podstawowego, poprzez rozszerzony do dopełniającego w zakresie wszystkich nauczanych treści i umiejętności. Ważnym elementem oceny, jakkolwiek nie byłaby wyrażona (np. oceną

szkolną), jest komentarz do niej, dający uczniowi pełną informację o osiągnięciach, postępach i, co ciekawe, także instrukcję o sposobie niwelowania braków programowych, co szczególnie pomaga w zakresie samokontroli, samooceny i samodzielności ucznia. Autorki wskazują także na istotną rolę oceniania w procesie nauczania poprzez kontrolę bieżącą (we wszystkich ogniwach lekcji), etapową, semestralną i końcoworoczną. Autorki podkreślają fakt, iż ocena nie powinna mieć charakteru nagrody (co często zdarza się w przypadku tzw. ocen za aktywność), ale przede wszystkim nieść informację zwrotną.

Poprawność programu pod względem merytorycznym

Program jest poprawnie skonstruowany pod względem merytorycznym. Uwzględnione są w nim umiejętności przewidziane w podstawie programowej. Zakres materiału leksykalnego i gramatycznego został w programie zbudowany na bazie ogólnych zagadnień z podstawy programowej. Konstrukcja programu umożliwi nauczycielowi dowolny rozkład treści nauczania w obrębie poziomu IV.1 dla zakresu podstawowego i rozszerzonego w zależności od rozkładu godzin w cyklu trzyletnim.

Poprawność dydaktyczna programu – (materiał przystępny dla uczniów, uszeregowany materiał zgodnie z zasadą stopniowania trudności, uwzględniający zainteresowania i potrzeby uczniów, różnorodność metod, uwzględniający indywidualizację kształcenia):

Program daje duże możliwości adaptacji zarówno jeśli chodzi o stopniowanie trudności jak i dobór treści. Szczególnie przyjazny dla ucznia w tym zakresie wydaje się być podział na poszczególne poziomy wymagań – podstawowy, rozszerzony i dopełniający. Tematyka poruszana w poszczególnych częściach programu jest zróżnicowana, bogata, rozwijająca zainteresowania uczniów w wielu dziedzinach. Program proponuje wiele metod dydaktycznych, w tym wspierających autonomię ucznia i jego indywidualne potrzeby edukacyjne. Szczególnie przyjazne uczniowi wydają się być założenia oceniania osiągnięć, ze wskazaniem na techniki skutecznego uczenia się.

Ocena możliwości realizacji treści wykraczających poza podstawę programową zawartych w programie

Realizacja programu nauczania zakłada podbudowę programową z wcześniejszego etapu edukacyjnego, stąd pewna trudność oceny możliwości uczniów na kolejnym etapie. Jednak proponowana w programie indywidualizacja i samodzielność ucznia, wzmacniane poprzez umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy, umożliwią uczniom osiągnięciem poziom dopełniający realizację treści wykraczających poza podstawę programową.

Ocena możliwości planowania i realizacji wybranego programu w cyklu trzyletnim

Zaletą tego programu jest elastyczne podejście do realizacji treści nauczania w cyklu trzyletnim. Daje to możliwość zaplanowania pracy z programem w dowolnym układzie przydzielonych godzin dla klasy, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym.

Ocena interdyscyplinarności programu (łączenie treści z innych przedmiotów)

Program zawiera treści i zagadnienia tematyczne łączące wiedzę językową z wiedzą z innych przedmiotów. Taka jest zresztą specyfika nauczania języka obcego nowożytnego. Zapewnia to już podstawa programowa wskazując na tematykę treści nauczania (np. świat przyrody, sport, państwo i społeczeństwo, kultura, itp.) Stąd też w programie znajdują się m.in. zagadnienia z geografii, przyrody, historii i społeczeństwa, ekologii, biologii, wiedzy o kulturze.

Przedmioty:

Geografia, historia, historia i społeczeństwo, biologia, przyroda, podstawy przedsiębiorczości, wiedza o kulturze, wiedza o społeczeństwie.

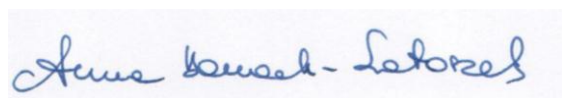
Zawartość treści wychowawczych zawartych w programie zgodnych z podstawą

Treści nauczania oraz metody zaproponowane w programie umożliwiają realizację wielu zagadnień wychowawczych, w tym:

- otwartość na odmienne kultury, walka ze stereotypami, zapobieganie wszelkiej dyskryminacji, kształtowanie postaw obywatelskich
- uczenie się współpracy w zespole, przestrzegania reguł, współodpowiedzialność za sukcesy i porażki, wzajemna pomocy,
- kształtowanie takich cech jak: dociekliwość, rzetelność, wytrwałość i upór w dążeniu do celu, systematyczność, dyscyplina wewnętrzna i samokontrola, poczucie własnej wartości;
- dostrzeganie problemów zagrożeń cywilizacyjnych i możliwości ochrony środowiska,
- wzmacnianie zachowań profilaktycznych w zakresie ochrony zdrowia,
- gotowość uczestnictwa w kulturze i podejmowania inicjatyw.

Opis kompatybilności programu z podręcznikami.

Realizacja programu jest możliwa przy użyciu dowolnych podręczników z poziomu B1 (poziom podstawowy) i B2 (poziom rozszerzony).

Anna Banach-Latoszek

nauczyciel dyplomowany,
egzaminator maturalny i gimnazjalny z języka angielskiego,
trener na szkoleniach dla kandydatów na egzaminatorów,
dyrektor LO im. Tadeusza Kościuszki w Gostyninie